Дата _____

Клас _____

Урок 36. **ЗМІНЮВАННЯ ІМЕННИКІВ ЧОЛОВІЧОГО РОДУ БЕЗ ЗАКІНЧЕНЬ В ОРУДНОМУ ВІДМІНКУ ОДНИНИ**

Мета: поглиблювати знання учнів про орудний відмінок іменників; формувати вміння і навички застосування правил для пояснення правопису закінчень іменників чоловічого роду; розвивати пізнавальну самостійність; збагачувати словниковий запас школярів; виховувати любов та повагу до рідної мови.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ (*див. додатковий матеріал до уроку на с. 3*)

III. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ ТА МЕТИ УРОКУ

— Сьогодні на уроці ми будемо працювати над правописом іменників чоловічого роду в орудному відмінку однини. Спробуємо запам'ятати особливості правопису закінчень цих іменників, щоб завжди писати грамотно.

IV. СПРИЙМАННЯ Й УСВІДОМЛЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. Спостереження за мовним матеріалом (*вправа 130, с. 61*)

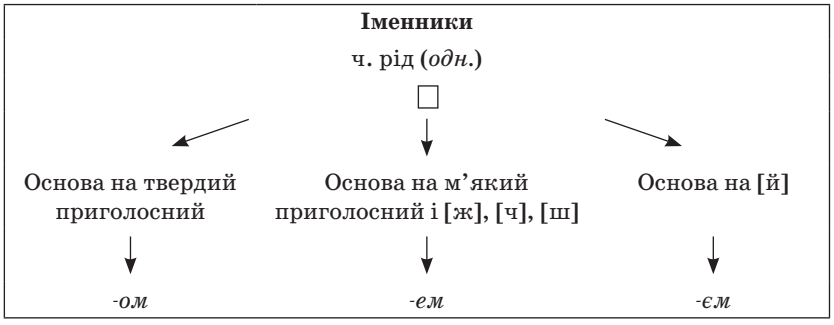
— Об'єднайтеся в групи, розгляньте уважно таблицю.

— Які закінчення мають іменники чоловічого роду в орудному відмінку?

— Від чого це залежить?

2. Складання опорної схеми

— Побудуємо схему-опору, яка допоможе краще засвоїти правильне написання закінчень іменників чоловічого роду на *-а*, *-я* в орудному відмінку однини.

3. Ознайомлення з правилом (*с. 62*)

4. Первинне закріплення (*вправа 131, с. 62*)

- Запис поданих слів в орудному відмінку.

— Виділіть закінчення. Поясніть їх правопис.

5. Словникова скарбничка

— Як ви розумієте значення слова *цемент*?

— Поставте слова, записані в рамці на с. 62 підручника, в орудний відмінок.

— Складіть і запишіть речення з цими словами.

— Прочитайте, що у вас вийшло.

6. Фізкультхвилинка

V. УЗАГАЛЬНЕННЯ Й СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ОТРИМАНИХ ЗНАНЬ

1. Самостійна робота (*вправа 132, с. 62*)

— Спишіть речення, розкриваючи дужки.
— Виділіть закінчення. Поясніть їх правопис.
— Як називаються слова *над, за*? (*Прийменники*)

2. «Візьми до уваги!»

Ознайомлення з теоретичним матеріалом (*с. 63*).

3. Творча робота

— Запишіть відповіді на запитання. Слова, подані у дужках, поставте у форму орудного відмінка однини.
— Виділіть закінчення іменників чоловічого роду.

- Де не замерзає насіння рослин? (*під, сніг*)
- З ким тато збирав на землі каштани? (*з, син*)
- Чим мама нагодувала дітей? (*смачний, борщ*)

4. Робота над загадками

— Відгадайте загадки. Відгадку поставте в орудному відмінку і підніміть картку із закінченням *-ом, -ем, -єм*.

- Влітку любить полювати,
  А зимою в лігві спати,
  Як зачує він весну,
  Прокидається від сну. (*Ведмідь*)
- Тоненьке, вузеньке,
  По землі в'ється,
  Як батіг, довге,
  Але не б'ється.
  Людини боїться,
  Молоко вживає,
  У лісі їх багато,
  Мабуть, кожен знає. (*Вуж*)
- Сам вечірньої години
  Заховався в кущ калини
  Та на дудочку одну
  Грає пісню чарівну. (*Соловей*)
- Щоб жили у мирі скло,
  Пластмаса, шкіра,
  Целофан, хутро й бетон,
  Пінопласт, папір, картон,
  Всіх здружу я, крім людей.
  Зрозуміли, хто я?.. (*Клей*).

VI. ПІДСУМОК УРОКУ

Гра «Закінчи речення»

- На уроці я вчився…
- Найбільше мені сподобалося…
- Наступного уроку я хочу навчитися…

VII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Вправа 133 (*с. 63*); вивчити правило (*с. 62*).

1. Перевірка домашнього завдання (*вправа 129, с. 61*)

— Прочитайте складені фразеологізми.

— Обміняйтеся зошитами та перевірте правильність написання закінчень у сусіда по парті.

2. Розподільний диктант

— Запишіть слова в три стовпчики залежно від того, яке закінчення вони матимуть в орудному відмінку.

Пісня, зброя, груша, хвоя, їжа, пшениця, доля, зозуля, задача.

— Поясніть правопис іменників жіночого роду в орудному відмінку.

3. Каліграфічна хвилинка

Фф Фр Фт Фх Цц ММ це ме

фартух футбол цемент

Гра «Шосте "зайве"»

Цемент	футбол
цементний	футболіст
цементувати	футболити
порошок	футбольний
зацементувати	м'яч
цементовоз	футболка

4. Гра «Порівняй закінчення»

Зима — зимою	Рік — роком
куля — кулею	нуль — нулем
лінія — лінією	край — краєм
каша — кашею	душ — душем
межа — межею	вуж — вужем
задача — задачею	меч — мечем

— До якого роду належать іменники першого стовпчика?

— До якого роду належать іменники другого стовпчика?

— У якому відмінку стоять іменники чоловічого і жіночого роду?

— Чи однакові вони мають закінчення?